

Закон України Про холдингові компанії в Україні

Цей Закон визначає загальні засади функціонування холдингових компаній в Україні, а також особливості їх утворення, діяльності та ліквідації.

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

державна холдингова компанія - холдингова компанія, утворена у формі акціонерного товариства, не менш як 100 відсотків акцій якого належить державі;

Державна керуюча холдингова компанія - державна холдингова компанія, корпоративним підприємством якої може бути інша державна холдингова компанія чи господарське товариство, холдинговий корпоративний пакет акцій (часток, паїв) якого належить державі;

корпоративне підприємство - господарське товариство, холдинговим корпоративним пакетом акцій (часток, паїв) якого володіє, користується та розпоряджається холдингова компанія;

холдингова компанія - акціонерне товариство, яке володіє, користується та розпоряджається холдинговими корпоративними пакетами акцій (часток, паїв) двох або більше корпоративних підприємств;

холдинговий корпоративний пакет акцій (часток, паїв) - пакет акцій (часток, паїв) корпоративного підприємства, холдингової компанії, який перевищує 50 відсотків чи становить величину, яка забезпечує право вирішального впливу на господарську діяльність корпоративного підприємства, холдингової компанії.

Стаття 2. Законодавство України про холдингові компанії

1. Законодавство України про холдингові компанії складається з цього Закону, Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Закону України "Про акціонерні товариства", інших законів та нормативно-правових актів, що регулюють діяльність холдингових компаній та їх корпоративних підприємств.

2. Порядок утворення, діяльності і ліквідації холдингових компаній регулюється Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, Законом України "Про акціонерні товариства" в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться у

цьому Законі, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 3. Утворення холдингових компаній

1. Холдингові компанії можуть утворюватися:

а) органами, уповноваженими управляти державним майном, державними органами приватизації самостійно або разом з іншими засновниками шляхом об'єднання у статутному капіталі холдингових корпоративних пакетів акцій (часток, паїв);

б) іншими суб'єктами на договірних засадах.

2. У випадках, передбачених законодавством, холдингові компанії утворюються за умови попереднього отримання дозволу відповідного органу Антимонопольного комітету України або Кабінету Міністрів України на концентрацію, узгоджені дії суб'єктів господарювання. Проекти установчих документів холдингових компаній, які утворюються за умови отримання зазначеного дозволу, підлягають погодженню з відповідним органом Антимонопольного комітету України.

{Частина третю статті 3 виключено на підставі Закону № 835-VIII від 26.11.2015}

4. Холдингова компанія набуває статусу юридичної особи з дати державної реєстрації її створення у порядку, визначеному Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань".

Стаття 4. Прийняття рішення про утворення холдингової компанії

1. Рішення про утворення холдингової компанії приймається власниками холдингових корпоративних пакетів акцій (часток, паїв) та оформлюється відповідним договором.

Стаття 5. Особливості утворення та діяльності холдингової компанії

1. Статутний капітал холдингової компанії формується за рахунок вкладів засновників у формі холдингових корпоративних пакетів акцій (часток, паїв), а також додаткових вкладів у формі майна, коштів та нематеріальних активів, необхідних для забезпечення діяльності холдингової компанії. Частка у формі майна, коштів та нематеріальних активів, необхідних для забезпечення діяльності холдингової компанії, не повинна перевищувати 20 відсотків статутного капіталу холдингової компанії.

2. У разі якщо до порядку денного загальних зборів акціонерів холдингової компанії включено питання про відчуження будь-яких пакетів акцій (часток, паїв) корпоративних підприємств та/або ліквідацію холдингової компанії, такі загальні збори визнаються правомочними за умови реєстрації для участі у них акціонерів (їх представників), що мають відповідно до статуту холдингової компанії більш як 80 відсотків голосів.

Прийняття рішення про відчуження будь-яких пакетів акцій (часток, паїв) корпоративних підприємств або ліквідацію холдингової компанії належить до виключної компетенції загальних зборів холдингової компанії. Зазначені рішення приймаються більшістю у 3/4 голосів акціонерів (їх представників), які зареєструвалися для участі в загальних зборах, з урахуванням обмежень, встановлених цим Законом.

3. Статутом холдингової компанії встановлюються обмеження щодо правочинів, які мають право вчиняти органи управління компанії, а також випуску цінних паперів.

4. Господарське товариство не може мати у власності цінні папери холдингової компанії, корпоративним підприємством якої воно є.

5. До виключної компетенції загальних зборів холдингової компанії належить вирішення питань:

формування єдиної фінансової, інвестиційної, виробничо-господарської та науково-технічної політики щодо корпоративних підприємств;

визначення напрямів та порядку використання прибутку корпоративних підприємств;

затвердження планів виробничого та соціального розвитку корпоративних підприємств.

До виключної компетенції загальних зборів холдингової компанії законом або статутом може бути також віднесене вирішення інших питань.

Стаття 6. Особливості утворення та діяльності державних холдингових компаній

1. Державні холдингові компанії утворюються органами, уповноваженими управляти державним майном, та/або державними органами приватизації.

Єдиним акціонером державної холдингової компанії від моменту її утворення до завершення процедури приватизації або припинення є держава.

2. Засновниками державних холдингових компаній у процесі корпоратизації державних підприємств є органи, уповноважені управляти державним майном. Засновниками державних холдингових компаній у процесі приватизації державних підприємств є органи, уповноважені управляти державним майном, та/або державні органи приватизації відповідно до законодавства.

Статутний капітал державної холдингової компанії формується за рахунок належних державі акцій (часток, паїв) відповідних господарських товариств у встановленому законодавством порядку.

3. Галузі або сфери діяльності, в яких не допускається утворення державних холдингових компаній у процесі корпоратизації та приватизації, визначаються Кабінетом Міністрів України.

4. Ініціатором утворення державної холдингової компанії в процесі корпоратизації може бути:

державне підприємство;

орган, уповноважений управляти державним майном.

Ініціатором утворення державної холдингової компанії в процесі приватизації може бути:

державний орган приватизації;

підприємство, щодо якого прийнято рішення про приватизацію;

господарські товариства, утворені в процесі корпоратизації.

5. Ініціатор утворення державної холдингової компанії подає органу, уповноваженому управляти державним майном:

обґрунтування доцільності утворення державної холдингової компанії;

перелік підприємств та їх структурних підрозділів, на базі яких пропонується утворити державну холдингову компанію та її корпоративні підприємства;

проект статуту державної холдингової компанії.

У разі якщо ініціатором утворення державної холдингової компанії є орган, уповноважений управляти державним майном, перелік підприємств та їх структурних підрозділів, на базі яких пропонується утворити державну холдингову компанію та її корпоративні підприємства, і проект статуту державної холдингової компанії готує цей орган.

6. Рішення про утворення державної холдингової компанії в процесі корпоратизації (приватизації) приймає орган, уповноважений управляти державним майном, державний орган приватизації за погодженням з Кабінетом Міністрів України.

7. Порядок утворення державних холдингових компаній затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку.

8. Управління пакетами акцій державних холдингових компаній здійснюється відповідно до законодавства.

9. Акції державних холдингових компаній не можуть бути передані в управління будь-яким особам.

Державні пакети акцій (часток, паїв) та державне майно, передані державою до статутного капіталу державної холдингової компанії, не можуть бути відчужені або перебувати в заставі, використані для формування статутних капіталів будь-яких підприємств.

10. Державній холдинговій компанії забороняється вчиняти будь-які дії, що можуть призвести до відчуження акцій (часток, паїв) або майна, внесених до її статутного капіталу, до завершення процесу її приватизації.

11. Державна холдингова компанія може бути корпоративним підприємством лише Державної керуючої холдингової компанії.

12. Рішення про приватизацію державної холдингової компанії може бути прийнято лише після прийняття рішення про приватизацію всіх корпоративних підприємств, пакети акцій (часток, паїв) яких передано до статутного капіталу такої холдингової компанії.

Підготовку до продажу акцій державної холдингової компанії проводять її засновник (засновники) та державні органи приватизації у встановленому законодавством порядку з урахуванням особливостей, визначених цим Законом. При цьому акції (частки, паї) корпоративних підприємств, внесені до її статутного капіталу, не передаються державним органам приватизації з метою їх подальшого продажу.

13. Пакети акцій (часток, паїв) або інше майно, передані до статутного капіталу державної холдингової компанії, перебувають у державній власності і закріплюються за нею на праві господарського відання.

Стаття 7. Особливості управління холдинговим корпоративним пакетом акцій (часток, паїв), переданим до статутного капіталу державних холдингових компаній

1. Про проведення загальних зборів акціонерів (учасників) корпоративного підприємства виконавчий орган такого підприємства зобов'язаний письмово повідомити державну холдингову компанію та орган, уповноважений управляти державним майном, відповідно до вимог законодавства, що регулює порядок скликання загальних зборів.

2. Повідомлення про проведення загальних зборів повинне містити такі дані:

повне найменування та місцезнаходження товариства;

дата, час та місце проведення загальних зборів;

час початку та закінчення реєстрації акціонерів (їх представників) для участі у загальних зборах;

перелік питань, що виносяться на голосування;

спосіб повідомлення акціонерів про зміни у порядку денному;

інші відомості, передбачені законодавством.

3. Державна холдингова компанія спільно з органом, уповноваженим управляти державним майном, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, обирає представника, який буде представляти інтереси холдингової компанії на загальних зборах корпоративного підприємства.

4. Орган, уповноважений управляти державним майном, зобов'язаний прийняти рішення з кожного питання, внесеного до порядку денного загальних зборів, та надати відповідне доручення на голосування представнику в термін та в порядку, визначені Кабінетом Міністрів України.

5. Представник має право брати участь у загальних зборах тільки після отримання відповідного доручення на голосування від органу, уповноваженого управляти державним майном.

Стаття 7-1. Особливості утворення та діяльності Державної керуючої холдингової компанії

1. Засновником та єдиним акціонером Державної керуючої холдингової компанії є держава в особі Кабінету Міністрів України.

2. Статутний капітал Державної керуючої холдингової компанії формується за рахунок належних державі акцій державних холдингових компаній, часток (паїв) держави у статутних капіталах господарських товариств, а також додаткових вкладів у формі майна, коштів та нематеріальних активів, необхідних для забезпечення її діяльності. Пакети акцій (часток, паїв) або інше майно, передане до статутного капіталу Державної керуючої холдингової компанії, перебувають у державній власності і закріплюються за нею на праві господарського відання.

3. Здійснюючи повноваження щодо реалізації прав держави як власника, Кабінет Міністрів України:

1) затверджує статут Державної керуючої холдингової компанії та вносить до нього зміни;

2) приймає рішення про збільшення або зменшення статутного капіталу Державної керуючої холдингової компанії;

3) затверджує положення про наглядову раду, правління та ревізійну комісію Державної керуючої холдингової компанії та вносить до них зміни;

4) обирає членів наглядової ради Державної керуючої холдингової компанії, затверджує умови цивільно-правових договорів, що укладатимуться з ними, встановлює розмір їх винагороди, визначає особу, яка уповноважується на підписання договорів з членами наглядової ради;

5) приймає рішення про припинення повноважень членів наглядової ради Державної керуючої холдингової компанії;

6) обирає голову правління Державної керуючої холдингової компанії та достроково припиняє його повноваження;

7) погоджує рішення про створення, реорганізацію і ліквідацію корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії;

8) затверджує річний фінансовий план Державної керуючої холдингової компанії, вносить у нього зміни та доповнення;

9) затверджує річний звіт Державної керуючої холдингової компанії;

10) затверджує висновки ревізійної комісії Державної керуючої холдингової компанії;

11) приймає рішення за наслідками розгляду звіту наглядової ради, звіту правління, звіту ревізійної комісії Державної керуючої холдингової компанії;

12) приймає рішення про реорганізацію чи ліквідацію Державної керуючої холдингової компанії.

4. З метою захисту прав держави як власника у Державній керуючій холдинговій компанії створюється наглядова рада.

Наглядова рада обирається у кількості семи осіб. Персональний склад наглядової ради затверджується Кабінетом Міністрів України.

Якщо кількість членів наглядової ради становить менше половини її загального складу, Кабінет Міністрів України протягом одного місяця має обрати решту членів наглядової ради.

Члени наглядової ради обираються з числа фізичних осіб, які мають повну цивільну дієздатність. Вимоги до членів наглядової ради встановлюються законом, статутом та положенням про наглядову раду Державної керуючої холдингової компанії.

Кандидати в члени наглядової ради і члени наглядової ради повинні мати повну вищу освіту, досвід роботи на керівних посадах не менше п'яти років упродовж останніх десяти років.

5. До виключної компетенції наглядової ради належать:

1) визначення пріоритетних напрямів діяльності (розвитку), стратегічних цілей Державної керуючої холдингової компанії;

2) прийняття рішення про створення, реорганізацію і ліквідацію корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії;

3) затвердження принципів (кодексу) корпоративного управління Державної керуючої холдингової компанії;

4) обрання голови наглядової ради з числа її членів;

5) прийняття рішень про кількісний склад правління та ревізійної комісії Державної керуючої холдингової компанії;

6) обрання членів правління Державної керуючої холдингової компанії за поданням голови правління та дострокове припинення їх повноважень;

7) затвердження умов цивільно-правових договорів, які укладатимуться з членами правління Державної керуючої холдингової компанії, встановлення розміру їх винагороди;

- 8) обрання членів ревізійної комісії Державної керуючої холдингової компанії, прийняття рішення про дострокове припинення їх повноважень;
- 9) прийняття рішення про вчинення значних правочинів, якщо ринкова вартість майна або послуг, що є його предметом, становить понад 10 відсотків вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності Державної керуючої холдингової компанії, а також правочинів, щодо вчинення яких є заінтересованість;
- 10) прийняття рішень про збільшення зобов'язань Державної керуючої холдингової компанії на величину, що перевищує 10 відсотків її статутного капіталу;
- 11) прийняття рішень про придбання Державною керуючою холдинговою компанією 10 і більше відсотків акцій (часток, паїв) у статутному капіталі інших юридичних осіб;
- 12) оцінка виконання основних показників стратегії розвитку Державної керуючої холдингової компанії;
- 13) затвердження річної фінансової звітності Державної керуючої холдингової компанії;
- 14) прийняття рішення про частину чистого прибутку Державної керуючої холдингової компанії, яка за підсумками календарного року має бути спрямована на виплату дивідендів;
- 15) вирішення інших питань, віднесених законом до компетенції наглядової ради.

6. Повноважні представники держави голосують на засіданні наглядової ради Державної керуючої холдингової компанії відповідно до завдань щодо голосування з кожного питання, внесеного до порядку денного, наданих органами державної влади, які вони представляють.

7. Виконавчим органом Державної керуючої холдингової компанії є правління.

До компетенції правління належать:

- 1) розробка проекту пріоритетних напрямів діяльності (розвитку) Державної керуючої холдингової компанії, його стратегічних цілей (цілей розвитку) та їх подання для затвердження наглядовій раді;
- 2) підготовка фінансового плану Державної керуючої холдингової компанії;

- 3) реалізація права акціонера стосовно корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії;
- 4) затвердження структури і штатного розпису апарату Державної керуючої холдингової компанії з урахуванням затвердженої наглядовою радою загальної чисельності працівників Державної керуючої холдингової компанії;
- 5) розгляд і подання Кабінету Міністрів України та наглядовій раді річного звіту і балансу Державної керуючої холдингової компанії, а також інформації про діяльність корпоративних підприємств та відокремлених структурних підрозділів Державної керуючої холдингової компанії;
- 6) ініціювання створення корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії, розроблення проектів їх установчих документів;
- 7) внесення наглядовій раді пропозиції про реорганізацію і ліквідацію корпоративних підприємств;
- 8) затвердження статутів корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії та здійснення контролю за їх дотриманням;
- 9) прийняття рішень про кількісний склад наглядових рад та правлінь корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії, затвердження умов цивільно-правових договорів, що укладатимуться з їх членами, та встановлення розміру їх винагороди;
- 10) обрання голів наглядових рад корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії з числа членів правління Державної керуючої холдингової компанії, прийняття рішень про припинення їх повноважень;
- 11) обрання членів наглядових рад корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії з числа керівників самостійних структурних підрозділів апарату Державної керуючої холдингової компанії, представників органів виконавчої влади та громадськості, прийняття рішень про припинення їх повноважень;
- 12) внесення пропозиції наглядовим радам корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії щодо кандидатур членів їх правлінь;
- 13) погодження проектів пріоритетних напрямів діяльності (розвитку) корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії, їх стратегічних цілей (стратегій розвитку);
- 14) затвердження річних фінансових та інвестиційних планів, а також інвестиційних планів на середньострокову перспективу (3-5 років)

корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії та здійснення контролю за їх виконанням у встановленому порядку;

15) координація реалізації спільних проектів корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії;

16) координація фінансової діяльності корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії;

17) проведення моніторингу фінансової діяльності, зокрема виконання показників фінансових планів корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії;

18) забезпечення проведення щорічних аудиторських перевірок корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії;

19) розгляд матеріалів, складених за результатами перевірок (ревізій) фінансово-господарської діяльності Державної керуючої холдингової компанії та її корпоративних підприємств, а також звітів керівників корпоративних підприємств, прийняття рішень за його результатами;

20) забезпечення надання розпоряднику Єдиного реєстру об'єктів державної власності інформації про наявність і поточний стан майна об'єктів державної власності та будь-які зміни в їх стані;

21) забезпечення проведення інвентаризації майна корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії відповідно до визначеного Кабінетом Міністрів України порядку;

22) забезпечення проведення екологічного аудиту корпоративних підприємств Державної керуючої холдингової компанії;

23) надання орендодавцям об'єктів державної власності згоди на оренду державного майна і пропозицій щодо умов договору оренди, які мають забезпечувати ефективне використання орендованого майна;

24) забезпечення управління і збереження матеріальних носіїв секретної інформації та здійснення заходів щодо охорони державної таємниці.

Правління вирішує також інші питання діяльності Державної керуючої холдингової компанії, крім тих, що віднесені законом до компетенції Кабінету Міністрів України та наглядової ради.

8. Для проведення перевірки фінансово-господарської діяльності Державної керуючої холдингової компанії створюється ревізійна комісія. До складу

ревізійної комісії мають входити представники центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, та аудитори.

Стаття 8. Аудиторська перевірка

1. Аудиторська перевірка холдингової компанії та її корпоративних підприємств здійснюється щорічно відповідно до закону.

Холдингова компанія здійснює проведення внутрішнього аудиту (контролю) своїх корпоративних підприємств.

Стаття 9. Оприлюднення інформації про холдингову компанію

1. Протягом місяця з дня державної реєстрації холдингової компанії така компанія має оприлюднити інформацію про напрями своєї діяльності в офіційному друкованому виданні Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

2. Холдингова компанія протягом усього періоду своєї діяльності повинна не рідше одного разу на рік оприлюднювати свою консолідовану фінансову звітність та фінансову звітність своїх корпоративних підприємств.

Стаття 10. Ліквідація холдингової компанії

1. Ліквідація холдингової компанії здійснюється згідно із законодавством, а також у разі:

ліквідації всіх корпоративних підприємств холдингової компанії та залишення у статутному капіталі холдингової компанії холдингового корпоративного пакета акцій (часток, паїв) тільки одного корпоративного підприємства;

скасування відповідним органом Антимонопольного комітету України або Кабінетом Міністрів України дозволу на концентрацію, узгоджені дії суб'єктів господарювання;

прийняття загальними зборами акціонерів холдингової компанії рішення про її ліквідацію.

Стаття 11. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Частини п'яту-сьому статті 126 Господарського кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 18-22, ст. 144) викласти в такій редакції:

"5. Холдингова компанія - відкрите акціонерне товариство, яке володіє, користується, а також розпоряджається холдинговими корпоративними пакетами акцій (часток, паїв) двох або більше корпоративних підприємств (крім пакетів акцій, що перебувають у державній власності).

6. Якщо корпоративне підприємство через дії або бездіяльність холдингової компанії виявиться неплатоспроможним та визнається банкрутом, то холдингова компанія несе субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями корпоративного підприємства.

7. Загальні засади функціонування холдингових компаній в Україні, а також особливості їх утворення, діяльності та ліквідації регулюються Законом України "Про холдингові компанії в Україні" та іншими нормативно-правовими актами".

3. Холдингові компанії (державні холдингові компанії) та їх корпоративні підприємства, утворені в установленому законодавством порядку до набрання чинності цим Законом, зобов'язані привести свої установчі документи у відповідність з вимогами цього Закону протягом трьох років з дня набрання чинності цим Законом без внесення плати за перереєстрацію.

4. До приведення законів України, інших нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом вони діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

4-1. Дія цього Закону не поширюється на Державний концерн "Укроборонпром", державні унітарні підприємства, у тому числі казенні підприємства, що входять до складу Державного концерну "Укроборонпром", у процесі їх перетворення (реорганізації), господарські товариства, які утворюються, діють та припиняються відповідно до Закону України "Про особливості реформування підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності.

5. Рекомендувати Президенту України скасувати Указ Президента України від 11 травня 1994 року № 224 "Про холдингові компанії, що створюються в процесі корпоратизації та приватизації".

6. Кабінету Міністрів України:

1) у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

прийняти нормативно-правові акти, необхідні для виконання цього Закону;

привести у відповідність із цим Законом свої нормативно-правові акти;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону;

2) у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом розробити порядок викупу державою акцій додаткових емісій в акціонерних товариствах, у статутних капіталах яких є державна частка.

Президент України

В.ЮЩЕНКО

м. Київ

15 березня 2006 року

№ 3528-IV

Закон чинний. Актуальність перевірено 10.02.2021